Vastaus valtuustoaloitteeseen "Suun terveydenhuollon ajanvarauksen ja vastaanottoaikojen kehittäminen Kanta-Hämeen hyvinvointialueella"

Aluevaltuusto 09.06.2026 § 40

Selostus

Valtuuston kokouksessa 9.6.2026 on jätetty valtuustoaloite Suun terveydenhuollon ajanvarauksen ja vastaanottoaikojen kehittäminen Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aloitteen on allekirjoittanut Vuokko Syväntö, Hannele Saari, Päivi Räsänen, Veli-Antti Silpola, Mika Walkamo, Lotta Saarenmaa, Sari Rautio, Helena Lehkonen, Nina Aitola, Ehab Abouessa, Päivi Kankaanmäki, Jenni Rauhaniemi, Kati Voutilainen, Salla Fagerström, Timo Viitanen, Minna Lax, Marko Mustiala, Satu Viksten, Tarja Kirkkola-Helenius, Sari Auvinen, Pasi Niemi, Pasi Honkanen ja Teijo Pullinen.

Valtuustoaloite:

”Kanta-Hämeen hyvinvointialueella suun terveydenhuollon palveluita keskitetään vaiheittain kolmeen palvelukeskukseen vuoteen 2030 mennessä. Useat muutokset tapahtuvat jo tämän vuoden aikana. Tämä merkitsee monille lapsiperheille huomattavasti piteneviä asiointimatkoja hammastarkastuksiin ja oikomishoitoihin. Jo nyt tiedossa olevien muutosten seurauksena esimerkiksi Hauholta Hämeenlinnan Viipurintien toimipisteeseen kertyy matkaa noin 31 kilometriä yhteen suuntaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vanhempi joutuu kesken työpäivän hakemaan lapsen, kuljettamaan hänet vastaanotolle ja palaamaan takaisin – usein useiden tuntien ajankäytöllä.

Nykyinen vastaanottoaikojen tarjonta klo 8-15 ei vastaa riittävästi työssäkäyvien perheiden tarpeisiin. Pitkät etäisyydet yhdistettynä rajallisiin vastaanottoaikoihin johtavat:
- vanhempien poissaoloihin työstä
- lasten poissaoloihin koulusta
- perheiden lisääntyneisiin kustannuksiin
- arjen kuormituksen kasvuun
- palvelujen saavutettavuuden heikentymiseen erityisesti reuna-alueilla

On olemassa riski, että palvelujen käyttö vaikeutuu siinä määrin, että tarkastuksiin hakeutuminen viivästyy, mikä ei ole ennaltaehkäisevän suun terveydenhuollon tavoitteiden mukaista.

Palveluverkon muutosten yhteydessä on välttämätöntä tarkastella myös palvelujen saavutettavuutta ajallisesti, ei pelkästään rakenteellisesti.

Esitämme, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue:
1. Laajentaa suun terveydenhuollon vastaanottoaikoja siten, että hammastarkastusaikoja tarjotaan säännöllisesti myös iltaisin (esimerkiksi klo 18-20 saakka)
2. Kehittää ajanvarausjärjestelmää asiakaslähtöisemmäksi niin, että:
- ajan varaaminen ja muuttaminen on sujuvaa
- perhe voi varata useamman lapsen ajat samalle käynnille
- palvelu huomioi paremmin erilaisten asiakasryhmien tarpeet

- selvittää sähköisen ajanvarauksen mahdollisuudet

Palvelujen kehittäminen edellyttää rinnalle toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että palvelut ovat käytännössä saavutettavissa kaikille hyvinvointialueen asukkaille.”

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 10.08.2026 § 274

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska@omahame.fi

Selostus Aluevaltuuston kokouksessa 9.6.2026 on jätetty valtuustoaloite "Suun terveydenhuollon ajanvarauksen ja vastaanottoaikojen kehittäminen Kanta-Hämeen hyvinvointialueella"
(JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen terveydenhuollon toimialalle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 20.10.2026 § 76

Valmistelija suun terveydenhuollon tulosaluejohtaja Laura Nikkarila, puh. 040 330 5664, laura.nikkarila(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 9.6.2025 on jätetty valtuustoaloite, jossa esitetään seuraavia toimia:

1. Laajentaa suun terveydenhuollon vastaanottoaikoja siten, että hammastarkastusaikoja tarjotaan säännöllisesti myös iltaisin (esimerkiksi klo 18–20 saakka)

2. Kehittää ajanvarausjärjestelmää asiakaslähtöisemmäksi niin, että:

   - ajan varaaminen ja muuttaminen on sujuvaa
   - perhe voi varata useamman lapsen ajat samalle käynnille
   - palvelu huomioi paremmin erilaisten asiakasryhmien tarpeet
   - selvittää sähköisen ajanvarauksen mahdollisuudet

Valtuustoaloitteessa on tuotu esille, että palveluverkkomuutosten vuoksi vanhemmat joutuvat tulevaisuudessa kuljettamaan lapsia hammastarkastuksiin sekä oikomishoitoon aikaisempaa pidempiä matkoja.

Oikomishoitoa on toteutettu jo ennen hyvinvointialueiden aloittamista keskitettynä palveluna kaikille Hämeenlinnan koululaisille Viipurintien terveysasemalla, Forssan seudun koululaisille Forssan pääterveysasemalla ja Riihimäen seudulla Riihimäen terveysasemalla. Nyt toteutumassa olevat palveluverkkomuutokset eivät vaikuta oikomishoidon toteuttamisen fyysiseen sijaintiin. Koululaisten hammastarkastusten osalta ollaan liitteenä olevan suun terveydenhuollon palvelukuvauksen mukaisesti tuomassa kouluille liikkuvia ja siirrettäviä palveluita, joiden myötä kulkemisen tarve kivijalkahammashoitolaan vähenee.

Palvelujen saavutettavuutta ajallisesti on tarkasteltu. Mikäli hammastarkastusten vastaanottoaikoja laajennetaan siten, että työtä tehdään klo 17 jälkeen, tulee tällaista työtä tekevälle hammaslääkärille maksaa lääkärisopimuksen (LS luku II, §13) mukaan korvauksena 9 % uraporraspalkasta, mikäli hammaslääkäri tekee klo 17 jälkeistä työtä yhtenä päivänä viikossa. Jotta kaikkien palvelukeskusten alueella saataisiin merkittävä määrä ilta-aikoja tuotettua, tulisi henkilöstömäärärahoihin tehdä lisäystä vuosittain noin 300 000 euroa. Tämä lisäys henkilöstökuluihin ei lisäisi vastaanottoaikoja, vaan kattaisi vain palkkakulujen nousun, mikäli aikoja siirrettäisiin aamusta klo 17 jälkeen. Tässä laskelmassa ei vielä ole huomioitu vaikutuksia tukipalveluihin kuten välinehuoltoon tai siivouspalveluihin. Tällaisia määrärahalisäyksiä ei sisälly tulosalueelle myönnettyyn vuoden 2027 talousarvioraamiin.

Suun terveydenhuollossa on jo otettu käyttöön keväällä 2026 sähköinen ajanvaraustoiminto ja tällä hetkellä sitä voidaan käyttää varattujen vastaanottoaikojen siirtämiseen ja perumiseen hyvin monien aikojen osalta. Jatkokehittämistä tehdään ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia pyritään lisäämään. Jotta voisimme avata sähköisen ajanvarauksen uusien aikojen varaamiseen, tarvitaan lakimuutosta hoidon tarpeen arvioinnin tekemiseen. Nykyisen lainsäädännön mukaan (Terveydenhuoltolaki 51 §) hoidon tarpeen arvion voi suun terveydenhuollossa tehdä vain nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö. Tältä osin lakimuutosehdotus on tulossa eduskuntakäsittelyyn ja lakimuutos voisi tulla voimaan aikaisintaan keväällä 2027.

Puhelimitse ajanvarauksia voi perheelle jo nyt tehdä siten, että lasten ajanvaraukset ovat peräkkäin tai yhtä aikaa. Tämä olisi toki helpompaa,

mikäli aikoja olisi varattavissa enemmän ja nopeammin, mutta se vaatisi henkilöstöresurssin lisäämistä tai muita toimia, joilla hoitoonpääsyä voitaisiin nopeuttaa. Nämä toimet tuottavat herkästi kustannuksia. Monihuonemalleilla ja kerralla enemmän -toiminnalla sekä työnjakoa kehittämällä pyritään koko ajan kohti tehokkaampaa toimintaa. Toiminnan tehostuminen laadun kärsimättä on jo tämänhetkisen vuodelle 2027 annetun talousarvioraamin toteuttamiseksi välttämätöntä, sillä toiminta tulee kyetä tuottamaan samassa hoitotakuuajassa kuin nytkin, mutta pienemmällä rahoituksella kuin vuoden 2025 tilinpäätöstoteuma on ollut.

Yhteenvetona toteamme, ettemme näe taloudellisesti mahdollisena laajentaa suunterveydenhuollon aukioloaikoja iltoihin emmekä pidä sitä hoitoonpääsyn kannalta tai toiminnallisesti tarpeellisena. Seuraamme jatkuvasti hoitoonpääsyn aikoja ja pyrimme siinä parhaaseemme. Samalla kehitämme sähköistä ajanvarausta edelleen lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa. Koululaisten suun terveydenhuoltoon panostetaan siirrettävänä lähipalveluna ja kouluille tuodaan myös ennaltaehkäisevää hoitoa paikan päälle.

Liitteenä suun terveydenhuollon tulosalueen palvelukuvaus.

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 12.4 § kohta 4

Terveydenhuollon toimialajohtajan päätösesitys

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä osaltaan edellä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi sekä
2. toteaa osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 9.11.2026
3908/00.01.03.00/2026

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteesee "Suun terveydenhuollon ajanvarauksen ja vastaanottoaikojen kehittäminen Kanta-Hämeen hyvinvointialueella". (JL)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja

2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Täytäntöönpano päätösesitys / aluevaltuusto

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta